

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศคู่ค้าของประเทศไทย เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย บราซิล แปรู นิวซีแลนด์ และจีน เป็นต้น ได้เปิดเขตการค้าเสรีกันมากขึ้น เพื่อรองรับกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มโอกาสการส่งออกทั้งตลาดเดิมและขยายตลาดใหม่ และเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว โดยการใช้การเปิดเขตการค้าเสรีเป็นกลยุทธ์เพื่อขยายโอกาสในการค้าระหว่างประเทศ เพราะถ้าหากประเทศไทยอยู่หนึ่งก็จะสูญเสียตลาดและไม่สามารถขยายตลาดใหม่ได้

โดยนโยบายการค้าเสรี มีรากฐานมาจากทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ที่เสนอว่าแต่ละประเทศควรจะต้องเลือกผลิตแต่เฉพาะสินค้าที่ตนมีต้นทุนการผลิตได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบมากที่สุด แล้วนำสินค้าที่ผลิตได้นั้นไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ประเทศอื่นมีต้นทุนการผลิตได้เปรียบ ถึงแม้ว่าประเทศหนึ่งจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าทุกชนิดก็ตาม ประเทศทั้งสองก็ย่อมจะทำการค้าต่อกันได้ โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตเฉพาะสินค้าที่เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าอื่นแล้ว ประเทศตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด แล้วนำมาแลกเปลี่ยนสินค้าที่ผลิตขึ้นกับอีกประเทศหนึ่ง นโยบายการค้าเสรีไม่สนับสนุนการเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่สูงและขจัดข้อบังคับต่าง ๆ ที่กีดกันการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศที่ใช้นโยบายการค้าเสรีจะมีลักษณะโดยทั่วไป คือ ดำเนินการตามหลักการแบ่งงานกันทำ ไม่มีการเก็บภาษีคุ้มกัน ไม่ให้สิทธิพิเศษหรือกีดกันสินค้าของประเทศใดประเทศหนึ่ง มีการเก็บภาษีอัตราเดียว และไม่มีข้อจำกัดทางการค้าที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ (กรมการค้าต่างประเทศ, 2546)

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยศุลกากรและการค้า หรือ องค์การการค้าโลกในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการให้การค้าของโลกดำเนินไปอย่างเสรี บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน คือ ไม่มีการเลือกปฏิบัติระหว่างประเทศภาคีสมาชิก โดยกำหนดหลักการสำคัญไว้ 2 หลักการ ได้แก่ หลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง และหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติเดียวกัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2546)

ประเทศไทยได้ทำความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีนซึ่งเป็นผลมาจาก การหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีของไทยกับอดีตนายกรัฐมนตรีของจีน นายจู่ หรง จี เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 ซึ่งผลการหารือทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้มีการเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างกัน สาระสำคัญของความตกลงครอบคลุมเรื่องการลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ทุกรายการตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 07-08 (116 รายการ ตามพิกัดศุลกากร 6 หลัก) ให้เหลือ 0% ภายในวันที่ 1 ตุลาคม 2546 ซึ่งจากเดิมอัตราภาษีสินค้าผักและผลไม้ตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 07 มีอัตราภาษีประมาณ 7-13% ส่วนอัตราภาษีตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 08 มีอัตราภาษีประมาณ 15-32% (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2547) และจากข้อมูลการนำเข้าและส่งออกสินค้าตามข้อมูลสถิติของกรมศุลกากรตั้งแต่ตุลาคม 2546- พฤศจิกายน 2547 มีสินค้าที่จีนได้ส่งเข้ามายังประเทศไทยโดยเป็นสินค้าผักและผลไม้ (พิกัด 07-08) ปริมาณ 310,061 ตัน มูลค่า 5,558.61 ล้านบาท หรือคิดเป็นปริมาณร้อยละ 90 ของการนำเข้าทั้งหมด และมูลค่าร้อยละ 75 ของการนำเข้าทั้งหมด สินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุด ได้แก่ แอปเปิลสด ร้อยละ 31 รองลงมาคือ ปลาแซ่แข็ง ร้อยละ 15 แพร่และควินส์สด ร้อยละ 13 เห็ดแห้ง ร้อยละ 6 แครอทเทอร์นิพสด/แช่เย็น ร้อยละ 5 และลูกนัตสดและแห้ง ร้อยละ 4 และประเทศไทยได้ส่งสินค้าไปยังประเทศจีน โดยเป็นสินค้าผักและผลไม้ (พิกัด 07-08) ปริมาณ 314,000 ตัน มูลค่า 12,803.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นปริมาณร้อยละ 98 และมูลค่าร้อยละ 86 ของการส่งออกทั้งหมด สินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุด ได้แก่ มันสำปะหลังชนิดเป็นชิ้น ร้อยละ 61 รองลงมา คือ ลำไยแห้ง ร้อยละ 12 ลำไยสด ร้อยละ 6 กุ้งแช่แข็ง ร้อยละ 5 ปลาแซ่แข็งและทุเรียนสด ร้อยละ 4 (กรมการค้าต่างประเทศ, 2547) โดยสินค้าที่ประเทศไทยนำเข้าในส่วนหนึ่งเป็นผักและผลไม้ที่ประเทศไทยสามารถผลิตได้เหมือนกับประเทศจีน เช่น ลำไย หัวหอมใหญ่ กระเทียม เป็นต้น สิ่งนี้เองที่เป็นปัญหาและอาจเกิดผลกระทบกับผู้ประกอบการด้านการเกษตรของ ไทย ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศจีน ที่จะส่งผลต่อผู้ประกอบการด้านการเกษตรของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับจีนต่อผู้ประกอบการเขตภาคเหนือ ในการลดภาษีสินค้าผักและผลไม้

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาผลกระทบของการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับจีนต่อผู้ประกอบการเขตภาคเหนือ ในการลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ตามพิกัดศุลกากร โดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกสินค้าผักและผลไม้จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย ในเขตภาคเหนือทั้งหมด (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการส่งออก ณ วันที่ 24 มีนาคม 2548)

วิธีการศึกษา การเก็บข้อมูล

ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลจากแบบสอบถาม โดยมีแหล่งข้อมูลคือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามจากผู้ส่งออกสินค้าผักและผลไม้ในเขตภาคเหนือ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากหนังสือ วารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีผู้วิจัยรวบรวมไว้ เอกสารประกอบการประชุม สัมมนา เอกสารทางวิชาการ และจากระบบออนไลน์

สถิติในการวิเคราะห์

ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การวัดการกระจายของข้อมูล (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

นิยามศัพท์

ผลกระทบ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ทำให้กระเทือนไปถึงผู้อื่นหรือเหตุการณ์ที่จะตามมา

เขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) หมายถึง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม การทำเขตการค้าเสรีในอดีตมุ่งในด้านการเปิดเสรีด้านสินค้า (Goods) โดยการลดภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเป็นหลัก แต่เขตการค้าเสรีในระยะหลังๆ นั้นรวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการ (Services) และการลงทุนด้วย

ผู้ประกอบการเขตภาคเหนือ หมายถึง ผู้ส่งออกสินค้าผักและผลไม้ตามพิกัด 07 และ พิกัด 08 ในเขตภาคเหนือเท่านั้น

การลดภาษีผักและผลไม้ตามพิกัด 07 หมายถึง พืชผักใช้บริโภคซึ่งรายการที่จะทำการศึกษา ได้แก่ หอมหัวใหญ่ หอมหัวเล็ก กระเทียม มันฝรั่ง ผักแช่แข็ง หัวผักกาดสด ถั่วและพืชประเภทข้าว

การลดภาษีผักและผลไม้ตามพิกัด 08 หมายถึง ผลไม้ซึ่งรายการที่จะทำการศึกษา ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ สับปะรด ส้ม ส้มเขียวหวาน ส้มโอ แอปเปิล สาลี่ มะพร้าว กัญชง ทูเรียน และมังคุด

ทฤษฎีการได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง ประเทศใดประเทศหนึ่งควรเลือกผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบกับอีกประเทศหนึ่ง แล้วส่งไปขายยังต่างประเทศ และซื้อสินค้าที่ตนเสียเปรียบในการผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศได้รับประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงผลกระทบของการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับจีนต่อผู้ประกอบการเขตภาคเหนือ ในการลดภาษีสินค้าผักและผลไม้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved